

บทที่ 5

ลักษณะและภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

การที่จะทำความเข้าใจถึงโลกของ “นักดนตรีเปิดหมวก” มีความจำเป็นต้องมองถึงลักษณะและภูมิหลังของผู้ถูกศึกษา เพื่อค้นหาเงื่อนไขสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการกระทำของพวกเขา ดังนั้น การทำความเข้าใจถึงภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ก็เพื่อให้ทราบถึงประสบการณ์สภาพแวดล้อม เงื่อนไขทางสังคมและวัฒนธรรมที่อยู่เบื้องหลังกระบวนการคิดและการตัดสินใจเข้าสู่โลกของ “นักดนตรีเปิดหมวก” ซึ่งอยู่ภายใต้กระบวนการปฏิสังสรรค์ในชีวิตประจำวันระหว่างบุคคลที่กำลังดำเนินอยู่ การวิเคราะห์ความเป็นมาของแต่ละบุคคลจะเป็นสิ่งที่ช่วยทำความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงการให้ความหมายและการตีความสิ่งต่างๆ จากพื้นฐานของชีวิตที่แต่ละบุคคลรับมา ซึ่งผู้ศึกษาจะทำการวิเคราะห์อย่างละเอียด และจากนั้นก็ให้นำผลการวิเคราะห์มาสรุปผลหาจุดร่วมต่างๆ เพื่อช่วยให้มองเห็นภาพที่ชัดเจนภายใต้กระบวนการพัฒนาผ่านการปฏิสังสรรค์ทางสังคม และยังเป็นประโยชน์ต่อการอธิบายในกรณีที่ค้นพบประเด็นศึกษาที่แตกต่างออกไป

ในส่วนนี้ผู้ศึกษาจะนำเสนอข้อมูลลักษณะและภูมิหลังของ “นักดนตรีเปิดหมวก” ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 คน อันประกอบไปด้วย อายุ ภูมิฐานะ การศึกษา และสถานภาพสมรส ซึ่งสรุปข้อมูลพื้นฐานออกมาเป็นตาราง ดังนี้

ตารางที่ 5.1

แสดงลักษณะและภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง

ชื่อ*	อายุ	ภูมิฐานะ	การศึกษา	สถานภาพสมรส
แจ๊ค	42	แพร์	ม.3	สมรส
โจ๊ก	30	กาฬสินธุ์	ปวช.	สมรส
โต๊ด	29	นครศรีธรรมราช	ม.6	โสด
เต๋า	25	นครราชสีมา	ม.6	โสด
ควีน	25	ขอนแก่น	ม.6	โสด
คิง	33	มุกดาหาร	ม.6	หย่าร้าง
ตอง	26	เลย	อนุปริญญา	โสด

*ชื่อสมมติ

1. แจ็ค

เข้ามากรุงเทพฯ ครั้งแรก ตอนอายุ 15 "แต่ว่าทำงานได้เดือนเดียว ได้แก้มือเงินเดือน ร้อยเดียว พอให้ร้อยเดียวน้ำก็ทะเลาะจะชกกับเค้าแก่ เพราะว่าน้ำเป็นคนฝากที่นี่ เรายังออกไปอยู่บ้าน จนอยู่ได้ 1-2 ปี ก็มาอีก วนไปวนมาอย่างนั้น ทำงานจับจ่ายไปเรื่อยเปื่อย เพราะว่า มันไม่มีความรู้ ทำมาหมดทุกอย่างแหละ ส่งน้ำแข็งมั่ง งานโรงงาน งานอะไรทำมาหมดแล้ว"

จะเห็นได้ว่าแจ็คไม่ได้มีพื้นฐานความรู้ทางดนตรีมาก่อน แต่ว่าสนใจดนตรีมาตั้งแต่เด็ก "ชอบร้องเพลงลูกทุ่งมาตั้งแต่เด็กๆ แล้ว จำความได้แม่ก็สอนร้องเพลงแล้ว ชื่อหนังสือลูกทุ่งมาให้ เพราะว่าตอนนั้นเราร้องเพลงลูกทุ่ง ตอนเป็นเด็กนะ สมัยเด็กๆ นะที่บ้านจะเป็นสวน เราก็จะไป ตะโกนร้อง นั่งร้องอยู่ตามสวน เพราะว่าตอนนั้นเราร้องเพลงลูกทุ่ง เป็นเด็กนะ ร้องเพลงลูกทุ่งเสียง มันสูงไง ร้องเพลงผู้หญิงก็ได้ เสียงอะไรก็ได้ ก็เป็นนักร้องประจำโรงเรียน"

2. โจ๊ก

เข้ามากรุงเทพฯ ครั้งแรกตอนอายุ 16 ปี เพราะมาเรียนต่อ และได้รับแรงบันดาลใจในการเล่นดนตรีมาจาก "จีบหญิง อยากรู้อะไร อยากรู้จุดเด่นในกลุ่มเพื่อน อยากรู้เรื่องความสนใจในกลุ่มตอนม.3 เก่งที่สุด ถ้ารวมกลุ่มกัน เราต้องเป็นคนเล่นกีตาร์ แต่พอไปเข้าปวช.จะมีคนที่เก่งกว่า คืออยู่ในกลุ่มเดียวกันเขาต้องเป็นคนเล่นกีตาร์"

เคยยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ตอนนี้เลิกได้แล้ว "ก็เริ่มจากเล่นดนตรีตามร้านอาหารแล้ว กินเหล้าทุกวัน แล้วรู้สึกว่าการกินเหล้ามันแพง มันเปลืองวันหนึ่งกินมากกว่ากลมหนึ่ง กินกันหลายๆ คน ตั้งแต่ในร้านกลับไปกินต่อที่ห้อง มันแพงนะ เลยเปลี่ยนมาเป็นกัญชา กัญชาก็จะได้ห่อละร้อย อยู่ได้เป็นอาทิตย์ ฎุกกว่า ต่อมาก็เปลี่ยนเป็นเฮโรอีน ตอนนี่เลิกได้ 7 ปีแล้ว แต่ว่ายังมีอาการทางประสาทอยู่ แต่ตั้งแต่กลับมาเขียนรูป ก็ไม่เป็น เขียนรูปแล้วมันรู้สึกมีสมาธิทำให้ไม่ค่อยเครียด ตอนนี่ไม่เสพยา ไม่แตะต้องทั้งเหล้าทั้งบุหรี่"

3. โต๊ด

เข้ามาอยู่กรุงเทพฯ ครั้งแรกตอนอายุ 11 ปี "ตอน ป.6 อากีพามาเรียนกรุงเทพฯ เพราะว่า เมื่อก่อนเป็นเด็กเรียน อามองดูแล้ว ใช้นี่ใช้ได้ อนาคตสดใส พามาเตรียมตัวเรียนในกรุงเทพฯ พอ จบม.3 ก็ไปเรียนต่ออาชีวะ 1 ปี ช่างไฟ กลัวไฟช็อตก็เลยลาออกมาเล่นดนตรีกับน้ำชายตั้งแต่ปี 38 ช่วงที่ไปอยู่กับน้ำชายผมเรียน กศน.เอา ปัจจุบันก็ยังเรียนปริญญาตรีอยู่ ยังไม่จบเลย เรียนมา 8 ปี

แล้ว เรียนเกี่ยวกับศึกษาศาสตร์ ด้านโสตทัศนศึกษา แต่ปัจจุบันมันเปลี่ยนเป็นเทคโนโลยีทางการศึกษา education technology”

มีความสนใจทางด้านตรีตั้งแต่สมัย ม.2 “สนใจดนตรีตอนโตแล้ว เพื่อนเขาเป็นคนแรกของห้องที่เล่นกีตาร์ได้ เราเห็นบู๊ป ไอโห สิวตรีม เอามั่งไว๊ยะ เล่นบู๊ปนี่สาวหนีหมดเลย เมื่อก่อนเคยกินเหล้า เคยสูบบุหรี่ เคยสูบกัญชา เขาเรียก ‘พระราม’ แต่เดี๋ยวนี้ไม่แล้ว คือหลังจากเล่นดนตรีผมไม่แตะเลย ผมกินน้ำเต้าหู้ผมก็เมาได้ ผมกินนมผมก็เมาได้ ตรงนี้เป็นสิ่งที่ผมประกาศตายตัวเลย แล้วผมเขียนเพลงต่อต้านยาเสพติด แล้วผมมากินเหล้ามาสูบบุหรี่ซะเอง อย่างนี้ผมก็มาแล้ว ไซ้ใหม่จะไปสอนใครเขาละ แต่ OK ผมอาจจะหน้าตาเหมือนขี้ยาหน่อย”

4. เต๋า

เข้ามาอยู่กรุงเทพฯ ตั้งแต่สมัยเด็กๆ “คือผมก็เป็นคนที่เติบโตในกรุงเทพฯ ที่แรกก็เรียนอยู่บ้านแล้วก็ย้ายขึ้นมาเรียนในกรุงเทพฯ ตอนเด็กก็อยู่ที่แถวมหานาคนี้แหละ ก็เรียนอยู่แถวนี้ แล้วตอนนี้กำลังเรียนปริญญาตรี เรียนการเมืองการปกครอง ที่แรกก็อยากเป็นทนายแหละ แต่ว่ามันยาก”

ได้แรงบันดาลใจทางดนตรีมาจากพ่อ “คือพ่อเขาเป็นคนที่มีความฝันคล้ายผม อยากเป็นนักดนตรี แต่ว่าเขามีครอบครัวแล้วทำตรงนั้นไม่ได้ เขาเล่าให้ผมฟัง ผมคิดว่าความพยายามของคนมันไม่น่าจะจบอยู่แค่นั้นไง ก็เลยอยากจะทำให้แก่เห็นว่า เออ ทำได้นะ ให้เขาเห็นว่าเราเป็นนักดนตรีได้ ดนตรีผมรู้สึกว่ตั้งแต่ผมจำความได้ผมก็ชอบมันเลย คลุกคลีกับดนตรีมาตั้งแต่สมัยเรียนตั้งแต่ ม.2 สมัยก่อน อยู่วงดุริยางค์ผมเล่นเครื่องเป่า เล่นฟลูต มาสุดท้ายจนได้มาร้องเพลง พอเรียนจบเข้ามาในมหาวิทยาลัย ผมก็เริ่มทำกับมันอย่างจริงๆ จังๆ เพราะว่าที่มหาวิทยาลัยมันเปิดกว้างมันมีที่ให้เราได้แสดงออก ต้องทำให้เขารู้จัก ก่อนจะจบม.6 ผมได้โควต้าไปเรียนมหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งเรียนทางด้านดนตรี แต่ด้วยความที่ว่าผมไม่มีเงิน คือจริงๆ ผมชอบดนตรี แต่ผมไม่มีเงินที่จะไปเรียน เพราะว่าค่าแรกเข้ามันประมาณหมื่นกว่าบาท หมื่นแปด และด้วยความที่เราไม่อยากจะรบกวนพ่อแม่ เพราะแต่ก่อนผมก็หาเงินใช้เองได้เลย เลี้ยงตัวเองได้สบาย ไม่ต้องรบกวนใคร ทีนี้ผมก็เลยเลือกที่มหาวิทยาลัยนี้”

5. ควิน

เข้ามากรุงเทพฯ เพราะมาบวช "บวชตอน 4 ปีที่แล้ว อายุ 21 ก็ไปดูดวง แล้วก็หมอบอกว่าไม่รอด จะตาย พ่อแม่ก็เลยให้บวช มาบวชที่วัดแถวท่าพระจันทร์ บวชเกือบๆ สองปี ก็มันไม่คิดอะไรมากไป ไม่ค่อยเชื่อดวงนะ แต่พ่อแม่สบายใจ เราก็บวช แล้วก็ได้เรียนตอนบวช พ่อแม่ก็อยากให้เราเรียนนะ แต่เราไม่ชอบไป แต่ที่นี้มาเจอที่นี้ เราก็สมัครไปเหอะ เขาอยากให้เราเรียนเราก็เรียน ที่ไหนก็ได้ ขอให้ได้เรียน ก็เลยสอบเข้าที่นี้ พอสอบได้เสร็จ ก็เลยเรียน เรียนไปตอนแรกเรียนเล่นๆ เรียนสักครึ่งเทอมก็จะออก บอกเรียนไม่ไหวแล้ว พอเรียนไป รู้สึกมันดีนะ เหมือนปริญญาตรีทั่วไป มีวิชาพื้นฐาน มีเหมือนกันหมด แต่ว่าพวกวิชาเอกจะเรียนปีสาม ปีสี่ ก็จะไม่เจอะเรื่องปรัชญา พุทธศาสนา เรื่องสังคมสงเคราะห์ ปัญหาพระพุทธศาสนาในปัจจุบัน จบแล้วก็ไปสอนหนังสือ แล้วเราก็ไปต่อโทได้ทุกที่ ถ้าเราสอบได้"

ได้แรงบันดาลใจในการเล่นดนตรีมาจากพี่ชาย "พี่ชายเล่นดนตรีเป็น แล้วที่นี้ก่อนที่เขาจะเล่นเป็น เขาเขียนไว้ในกระดาษ เขาไม่เขียนเป็นรูปแต่เขาอธิบาย ถอดว่า คอร์ด A minor ชองหนึ่ง สายสอง ก็เลย เอะ ทำไมเขาเขียนอย่างนี้ พอไปเปิดดู ทุกคอร์ดนะเขาเขียนอธิบายอย่างนั้น เป็นร้อยๆ คอร์ด ก็เลยรู้สึกว้าว เฮ้ย ทำไมเขามีความพยายามจังเลย แล้วที่นี้เขาตายไป ก็รู้ว่าเขาไม่ได้เล่น ที่เขียนไว้อย่างนั้นนะ เราก็เลยเล่นให้ พอเล่นไป ก็เลยชอบ"

6. คิง

คิงเคยมีครอบครัวแต่ตอนนี้แยกกันอยู่ และไม่มีลูก "เล่นดนตรีมีปัญหาครอบครัว จนเลิกกันไปคนนึง มันเหมือนให้เวลาเขาไม่เต็มที่ บางทีสมัยก่อนพอเล่นเสร็จก็อาจจะมีการเฮฮากับพวก"

เข้ามาอยู่กรุงเทพฯ เพราะมาทำงาน "สมัยก่อนเป็นวัยรุ่นเข้ามาทำงานสถานบันเทิงเป็นเด็กบาร์น้ำ จากนั้นก็มาทำงานบริษัท แล้วก็ก้าวมาเป็นนักดนตรี" ได้แรงบันดาลใจทางดนตรีมาจากการชอบฟังเพลง "สมัยก่อนเป็นคนฟังเพลงสากล พอฟังแล้วเราก็ชอบ เพลงไหนที่มันดังติด top แล้วคนฟังทั่วโลก ก็ไปหามาฟัง เออ เขาทำยังไง เพลงมันถึงดัง ทำนองยังไง ก็ศึกษามาเรื่อยได้เรียงมาจากรีดเดอร์มา ขึ้นมาๆ จนเริ่มหนักขึ้นเป็น Dead (Rock) ทุกอย่าง ก็จับจุดได้แล้ว จะทำอะไร จะเล่นตรงไหน เอาแนวไหน"

เคยยุ่งเกี่ยวกับยาเสพติด แต่ไม่ติด "แต่ก่อนก็ลองๆ หมดแหละยาเสพติด ภูเขาเฮโรอีน ยาม้า ผู้ชายมันต้องลองนะ แต่ว่าไม่ติด ดูแล้วมันไม่ใช่ มันไม่ติดเลย ก็ตอนเล่นดนตรีมันมี

ถ้าจะเล่น แต่ไม่เอาแล้ว ทุกวันนี้ กินเหล้าก็ผ่อนลงแล้ว บุหรี่ก็สูบเฉพาะเวลากินเหล้า แต่ธรรมดา ก็ไม่สูบ"

7. ตอง

เข้ามากรุงเทพฯ เพราะมาเรียนหนังสือ "ก็ตอนแรกมาเรียนที่ราชภัฏ จนจบอนุปริญญา สาขาพัฒนาชุมชนครับ ตอนนี้อยู่กำลังต่อปริญญาตรีศึกษาศาสตร์ อีกมหาวิทยาลัยหนึ่ง" สนใจดนตรีมาตั้งแต่เด็ก "ตอนเด็กผมค่อนข้างซื่อๆ แบบทำอะไรก็จะชอบทำอยู่ห้องคนเดียว จะเอาไม้หน้าสามมาทำคล้ายๆ กีตาร์ เอามาเล่น แล้วก็ซ่อนแม่ไว้ได้เดียงจะไม่ให้ใครเห็น คงตอนเด็กๆ ได้ฟังเพลงเพื่อชีวิต เพลงของพี่ปู (พงษ์สิทธิ์) ก็ชอบ ช่วงนั้นจะมีเพลง 'คิดถึง' เสียงคลื่นซัดหาด... เออ ก็เริ่มจะสนใจ ไปหาหนังสือเกี่ยวกับเขามาอ่านเลย ตอนนั้นยังเล่นกีตาร์ไม่ได้เลย"

ชำนาญ หอสมุด

ภูมิหลังการทำงาน

ในภูมิหลังการทำงานของนักดนตรีกลุ่มตัวอย่างจำนวน 7 คน จะแตกต่างกันออกไป ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.2
แสดงภูมิหลังในการทำงาน

ภูมิหลังการทำงาน	แจ๊ค	โจ๊ก	โต้ต	เต๋า	ควีน	คิง	ตอง
อายุการทำงาน (ปี)	4	4	12	10	2	2	4
สถานที่เล่นดนตรี "เปิดหมวก"	-ป้ายรถเมล์ท่าช้าง	-สะพานใหม่ -ท่าวังหลัง -สวนจตุจักร	-หน้าม.ราม	-ป้ายรถเมล์ท่าช้าง	-ท่าวังหลัง (ศิริราช)	-โลตัสพระราม 2	-จตุจักร -อนุสาวรีย์
เพลงที่ร้อง/ดนตรีที่เล่น	-เพื่อชีวิต	-เพลงสมัยนิยม -ป๊อปรีค -ป๊อปอินดี้	-ป๊อปที่มีเนื้อหาเพื่อชีวิต	-เพื่อชีวิต	-เพื่อชีวิต -สตริงค์ -ป๊อป/รีค	-เพลงสมัยนิยม -เพื่อชีวิต	-เพื่อชีวิต
เครื่องดนตรีที่ใช้	-กีตาร์ -เม้าท์ฮอร์นแกน -แทมโบรีน	-กีตาร์ -เม้าท์ฮอร์นแกน -กระพรวน	-กีตาร์	-กีตาร์ -เม้าท์ฮอร์นแกน	-กีตาร์	-กีตาร์ -เม้าท์ฮอร์นแกน	-กีตาร์ -เม้าท์ฮอร์นแกน -แทมโบรีน
รายได้เฉลี่ย: วัน (บาท)	200	150	100	200	300	150	150
การทำงานเสริมอื่นๆ นอกจากเล่นดนตรี "เปิดหมวก"	-เข้าพระเครื่อง	-เขียนรูป -พันธ์์เสื้อ	-งานแสดง -ถ่ายโฆษณา -ทำเพลง	-กิจกรรมทางดนตรี	-ขายของ -ลงรักพระ	-ขายเสื้อผ้า	-
อาชีพที่เคยทำ	-ส่งน้ำแข็ง -ทำงานโรงงาน -ลูกจ้างการเคหะ -Messenger -ขายของริมบาทวิถี	-นักดนตรีตามผับ -เปิดร้านศิลปะ -เปิดร้านอาหาร	-นักดนตรีในสังกัด	-กรรมกรก่อสร้าง -สันชนากการ	-เปิดโต๊ะสนุ๊กเกอร์	-เด็กบาร์น้ำ -ทำงานบริษัท -นักดนตรีตามห้องอาหาร	-เด็กเดินอาหาร

แจ๊ค

เล่นดนตรี "เปิดหมวก" มา 4 ปี เล่นประจำอยู่ที่ท่าช้าง เหตุผลที่เลือกที่ท่าช้างเพราะว่าเป็นย่านของตนเอง "มันเป็นจุดแรกเลยที่เราเล่นตรงนี้ ไม่เคยเล่นที่ไหนเลย และอีกอย่างเรามาขายของที่นี่ เราก็รู้จักคนแถวนี้ เขาก็ให้กำลังใจ" เล่นโดยเฉลี่ย 2 ชั่วโมง โดยมากจะมาช่วงเย็นมาตรฐานอยู่ราวๆ 2-3 ทุ่ม เพลงที่เล่น เพื่อชีวิต เครื่องดนตรีที่ใช้คือ กีตาร์ เม้าท์ฮอร์นแกน แทมโบรีน รายได้เฉลี่ยต่อวัน 200 บาท ทำอาชีพเสริมคือ การเข้าพระเครื่อง

โจ๊ก

เล่น "เปิดหมวก" มา 3-4 ปี เคยเล่นที่ จตุจักร ท่าช้าง ศิริราช ท่าวังหลัง สะพานใหม่ โดยวันจันทร์-ศุกร์ มาเล่นที่ Big C สะพานใหม่ วันเสาร์ เล่นที่ Big C สะพานใหม่ด้วยแล้วไปต่อที่สวนจตุจักร ส่วนวันอาทิตย์เล่นที่ Big C สะพานใหม่ เล่นเวลาเดียวกันทุกวัน 11.00-14.00 น. โดยให้เหตุผลในการเลือกสถานที่ว่า "ตรงสะพานใหม่ใกล้บ้าน แต่ว่าตรงศิริราช ท่าพานนก รายได้ดี ไม่มีเสียงรบกวน ดีตรงนั้น แต่วามันไกล" เล่นครั้งหนึ่งโดยประมาณเฉลี่ยแล้ว 2 ชั่วโมง เพลงที่เล่นเพลงสมัยนิยมทั่วไป ป๊อป ร็อก ป๊อปอินดี้ เครื่องดนตรีที่ใช้กีตาร์ เม้าท์ออร์แกน แล้วก็กระพรวน รายได้เฉลี่ยต่อวัน 150 บาท ทำอาชีพเสริมคือ เขียนรูป และพันท์เสื้อ

โต๊ด

เล่น "เปิดหมวก" มาตั้งแต่ปี 38 ประมาณ 12 ปี "เล่นดนตรี 'เปิดหมวก' ครั้งแรกเลยที่หน้า The Mall รามคำแหง จากนั้นจะเล่นที่สวนวชิรฯ เป็นหลัก แล้วมีการเดินทางไปตามต่างจังหวัด อย่างอยุธยา ก็ไปพาสี ไปตามสถานีรถไฟ เชียงใหม่ ก็ไปมาเยอะครับ ในตลาด เล่นหมด กรุงเทพฯ ก็จะไปสวนวชิรฯ สะพานใหม่ ท่าเรือสี่พระยา รามคำแหง ท่าเรือสี่พระยาเดี๋ยวนี้ไม่ค่อยมีใครเล่นแล้ว แล้วผมก็ขี้เกียจไปมันไกลมาก แต่บรรยากาศดี ชอบ เพราะว่าอยู่ใกล้บ้าน" สถานที่ๆ เล่นอยู่ประจำคือ หน้ามหาวิทยาลัยรามคำแหง เล่นครั้งหนึ่งโดยประมาณเฉลี่ยแล้ว 1 ชั่วโมง เพลงที่เล่นต้องมีเนื้อหาจรรโลงใจ คือมีกลิ่นอายของความเป็นป๊อป แต่ว่าภาคเนื้อหาของมันจะติดเพื่อชีวิตนิดๆ เครื่องดนตรีที่ใช้ในการเล่น "เปิดหมวก" ก็คือกีตาร์ รายได้เฉลี่ยต่อวัน 100 บาท ทำอาชีพเสริมคือ งานแสดง ถ่ายโฆษณา และเขียนเพลงเพื่อเยาวชน เคยมีประสบการณ์เป็นนักร้องตามค่ายเพลง และนักร้องตามห้องอาหาร

เต๋า

"ก็เริ่ม 'เปิดหมวก' มาตั้งแต่เรียนนั้นแหละ อยู่ประมาณ ม.4 เริ่มทำเป็นจริงเป็นจังนะ ประมาณ 10 กว่าปีแล้ว ที่แรกก็ที่นี่ (ท่าช้าง) ป้ายรถเมล์ แล้วก็หลังจากนั้นด้วยความที่ตัวเองมันมีความที่อยากจะไปจากตรงนี้แล้ว ผมก็เลยไป 'เปิดหมวก' เรื่อยๆ ที่กรุงเทพฯ ก็แถวรังสิต แล้วก็ตามงานกาชาด งานในกรุงเทพฯ แล้วก็ตามสวนวชิรฯ" ปัจจุบันเล่นประจำอยู่ที่ท่าช้าง ไม่มีเวลาเล่นที่

แน่นอน เพลงที่เล่น เพื่อชีวิต และเพลงที่แต่งเอง เครื่องดนตรีที่ใช้ก็กีตาร์ กับเม้าท์ออร์แกน รายได้เฉลี่ยต่อวัน 200 บาท ทำอาชีพเสริมคือ กิจกรรมทางดนตรี เคยมีประสบการณ์การทำงานเป็นกรรมกรก่อสร้าง วิทยากร สันทนาการ และนักดนตรีตามห้องอาหาร “งานที่เคยทำก็ก่อสร้าง แล้วก็มาหลังๆ เข้ามาเรียนที่มหาวิทยาลัยก็ได้ไปเป็นวิทยากร แล้วก็ไปเป็นสันทนาการ ผมก็ทำงานอยู่กับกลุ่มกิจกรรมต่างๆ แล้วผมเล่นดนตรีตามร้าน พอสมัยก่อนผม ‘เปิดหมวก’ เสร็จ ผมก็เล่นในร้านต่อ”

ควีน

เล่น “เปิดหมวก” มาประมาณ 2 ปี เล่นที่สวนจตุจักร วงหลัง แล้วก็ทำข้าง แล้วก็พัทธา แล้วก็ป้ายตรงมหาราช ตรงป้ายรถเมล์สุภัทรา ริเวอร์เฮาท์ ปัจจุบันเล่นประจำอยู่ที่ ทำวงหลัง ช่วงบ่าย 13.00-15.00 น. เล่นครั้งหนึ่งโดยประมาณเฉลี่ยแล้ว 2 ชั่วโมง เล่นเพลงเพื่อชีวิต เพลงสตริงค์ต่างๆ ไป เพลงป๊อป เพลงร็อค เครื่องดนตรีที่เล่นมีกีตาร์อย่างเดียว รายได้เฉลี่ยต่อวัน 300 บาท ทำอาชีพเสริมคือ ขายของ และลงรักพระ เคยมีประสบการณ์ การเป็นนักร้องตามห้องอาหาร

คิง

เล่น “เปิดหมวก” มาประมาณ 2 ปีกว่า เล่นที่โลตัสพระราม 2 แถววงหลัง แถวท่าพระจันทร์ ทำข้าง ปัจจุบันเล่นประจำอยู่ที่โลตัสพระราม 2 เล่นครั้งหนึ่งโดยประมาณเฉลี่ยแล้ว 2 ชั่วโมง เล่นเพลงเพื่อชีวิต และเพลงสมัยนิยม เครื่องดนตรีที่ใช้เล่นก็มีกีตาร์ เม้าท์ออร์แกน รายได้เฉลี่ยต่อวัน 200-300 บาท ทำอาชีพเสริมคือ รับเสื้อผ้ามาขาย

ตอง

เล่น “เปิดหมวก” มาประมาณ 4 ปีได้ เคยเล่นที่ อนุสาวรีย์ฯ สวนจตุจักร คาร์ฟูร์ชดา ซีคอนสแควร์ แถวลำโพง ปัจจุบันเล่นประจำอยู่ที่สวนจตุจักร ช่วง 14.00-17.00 น. วันธรรมดาจะตระเวนเล่นไปเรื่อยๆ ไม่มีสถานที่ที่แน่นอน แนวเพลงที่ร้อง เพื่อชีวิต ดนตรีที่ใช้กีตาร์ เม้าท์ออร์แกน และแทมโบรีน รายได้เฉลี่ยต่อวัน ประมาณ 100 บาทขึ้นไป

จากข้อมูลภูมิหลังการทำงานจะเห็นได้ว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละคนมีอายุการทำงานระหว่าง 2-12 ปี ส่วนสถานที่ที่ “นักดนตรีเปิดหมวก” เลือกที่จะเล่นดนตรีนั้น แต่ละคนจะเลือกสถานที่เล่นดนตรีที่แตกต่างกันออกไป แต่ที่เห็นได้ชัดค่อนข้างหนึ่งว่า กลุ่มตัวอย่างแต่ละคนจะเลือกเล่นดนตรีตามสถานที่ที่มีคนพลุกพล่าน ไม่ว่าจะเป็นป้ายรถเมล์ที่ท่าช้าง สวนจตุจักร หรืออนุสาวรีย์ชัยฯ และเป็นสถานที่ที่ตัวเองคุ้นเคย

แจ๊ค “เล่นประจำอยู่ที่ท่าช้าง การเล่นที่นี่ เพราะที่นี่เรารู้สึกว่า คนที่นี่ไม่ยุ่งยาก ใจ เขาเป็นคนมีน้ำใจพอสมควร มีการศึกษา คนเมา คนอะไรไม่ค่อยมาระราน”

โจ๊ก “ตรงสะพานใหม่ใกล้บ้าน แต่ว่าตรงศิริราช ทำพยานนก รายได้ดี ไม่มีเสียงรบกวน ดิตรงนั้น แต่ว่ามันก็ไกล แล้วก็ชอบมีปัญหา มันเป็นที่ส่วนบุคคล พวกพนักงานของเขา เล่นไม่ได้ ไล่อ”

โต๊ด “ผมอยากทำตรงนี้ เพราะผมเรียนที่นี่ แล้วก็มันเป็นที่ ได้พบปะเพื่อนฝูง”

เต๋า “ตรงนี้ผมเคยมาเที่ยวก่อน ตั้งแต่สมัยเรียน และเห็นคนว่าคนเยอะดี ก็เลยมา”

ควีน “มันไม่ร้อน แล้วมันก็มีความคุ้นเคยกับที่นี่ และที่วังหลังก็เคยมีคนมาเล่นอยู่ก่อนแล้ว แล้วเขาก็หายไปไหนก็ไม่รู้ ตอนแรกก็มาเล่นผลัดเวลากับเขา พี่เขาเล่นเพลงแนวลูกทุ่ง วังหลังจะมีคนเปลี่ยนหน้ามาบ่อยมาก”

คิง “สมัยก่อนเล่นอยู่ที่สาวรีย์ เวิร์ดเทรต แล้วที่นี้ผมมาหาน้องสาวผม น้องสาวทำงานอยู่ที่นี้ (โลตัสพระราม 2) ผมก็เลย เออ แถวนี่มันเจริญดี น่าจะเล่นได้ ที่นี้ผมก็เลยไม่เล่นที่อื่นแล้ว มาเล่นที่นี้”

ตอง “มาเล่นที่นี้ (สวนจตุจักร) ก็เห็นคนเยอะดีก็เลยมา”

ส่วนเพลงที่ร้อง/ดนตรีที่เล่น มีกลุ่มตัวอย่าง 3 คนที่เล่นเพลงเพื่อชีวิต คือ แจ๊ค เต๋า ตอง ส่วนที่เหลือจะเล่นหลากหลายแนวเพลง สำหรับเครื่องดนตรีที่ใช้เล่นก็จะใช้กีตาร์กันทุกคน มีกลุ่มตัวอย่าง 2 คนที่เพิ่ม เม้าท์ออร์แกนเข้ามาด้วย คือ เต๋า และคิง ส่วนแจ๊ค โจ๊ก และตอง จะมีเม้าท์ออร์แกน แทมโบรีน หรือกระพรวน เพิ่มเข้ามาอีกด้วย ส่วนรายได้เฉลี่ยในแต่ละวันนั้น เฉลี่ยแล้วกลุ่มตัวอย่างแต่ละคนจะมีรายได้ตกวันละประมาณ 180 บาทต่อวัน และมีกลุ่มตัวอย่าง 6 คนที่ทำงานเสริมด้วย ยกเว้นตองเพียงคนเดียวที่ไม่ได้ทำ ซึ่งงานเสริมที่กลุ่มตัวอย่างทำนี้จะเกี่ยวกับเรื่องราวทางศิลปะ ไม่ว่าจะเป็นการวาดรูป งานแสดง แต่งเพลง และการร้องเพลงตามกิจกรรม

ต่างๆ ซึ่งก็คือ โจ๊ก โต๊ด เต๋า ส่วนกรณี แจ็ค คิง ควีน จะขายของ ซึ่งจะขายวัตถุมงคล ของกุ๊กกิ๊ก และเสื้อผ้า

“เรื่องทางศิลปะ”

โจ๊ก “เขียนรูป จิตรกรรมไทย แล้วก็พิมพ์เสื้อเป็นหน้าล้อเลียนลูกค้า ส่งไปขายที่ร้านที่ระยอง”

โต๊ด “มีงานแสดงบ้าง ส่วนหนึ่งก็จะทำเพลง ก็พยายามเขียนเพลงดีๆ ออกไปเพื่อเผยแพร่กับเยาวชน”

เต๋า “ก็เล่นดนตรี เขาเชิญไปเล่นที่ไหนก็ไป เขาก็ให้เงินแหละ แต่ว่าผมไม่ได้คิดจะเอา เพราะว่าบางที่มันเป็นงานช่วยบ้าง ก็ให้ค่ารถมา”

“การขายของ”

แจ็ค “เผยแพร่ศาสนา ก็เอาวัตถุมงคลมาเสนอให้เขา เขาชอบก็บูชาเอาไปองค์ละเท่าไรก็ว่ากันไป เราก็ได้ค่าตอบแทนทันที ก็พกมาวันละ 5-6 องค์ เจอใครก็เสนอ ชอบก็เอาไป”

ควีน “ขายของกุ๊กกิ๊ก ที่ห้อยโทรศัพท์มือถือก็มันเส้นละห้าบาทไง แล้วก็ยังมีรักพระ ก็มีเพื่อนที่ห้องที่เรียนหนังสือด้วยกันเขาจ้าง ถ้าทำก็ 250 แต่ถ้างานมันง่ายๆ ไม่ต้องเก็บเยอะ ก็คือ ถ้าทำทีบ ปิดทองทีบหมดเลยก็ร้อยเดียว เพราะว่ามันไม่ยากไง”

คิง “ขายผ้า เสื้อผ้ารับมาไซ้ใหม่ ว่างๆ ก็ขายตอนเย็น”

และกลุ่มตัวอย่างทั้ง 7 คน ต่างก็เคยประกอบอาชีพอื่นๆ มาแล้วทั้งสิ้นก่อนที่จะมาเล่นดนตรี “เปิดหมวก” โดยที่ โจ๊ก โต๊ด เต๋า คิง ควีน และตอง ต่างก็เคยมีประสบการณ์การทำงานด้านดนตรีมาก่อน และโจ๊ก โต๊ด และคิง ต่างก็ทำงานทางศิลปะอย่างต่อเนื่อง จะมีก็แต่แจ็คเพียงคนเดียวที่ไม่เคยทำงานทางด้านศิลปะและดนตรีมาก่อนเลย